Euroopan parlamentti
2019-2024

Ulkoasiainvaliokunta

2023/2052(INI)

24.10.2023

MIETINTÖLUONNOS

Euroopan parlamentin suosituksesta neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle Syyrian tilanteesta
(2023/2052(INI))

Ulkoasiainvaliokunta

Esittelijä: Nathalie Loiseau

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN SUOSITUKSEKSI 3

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN SUOSITUKSEKSI

neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle Syyrian tilanteesta
(2023/2052(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon työjärjestyksen 118 artiklan,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A9-0000/2023),

A. toteaa, että Geneven ja Astanan prosessit ovat epäonnistuneet, sillä Syyrian hallinto on jatkuvasti kieltäytynyt käymästä vakavia neuvotteluja opposition kanssa poliittisen ratkaisun löytämiseksi;

B. toteaa, että vuodesta 2011 lähtien puoli miljoonaa syyrialaista on saanut surmansa ja 14 miljoonaa on joutunut siirtymään kotiseudultaan aseistettujen ryhmien ja terroristiryhmien harjoittaman väkivallan ja etenkin niiden raakojen sortotoimien vuoksi, joita Syyrian hallinto on liittolaistensa avustuksella kohdistanut omiin kansalaisiinsa; toteaa, että näihin sortotoimiin on kuulunut toistuva kemiallisten aseiden, palopommien, tynnyripommien ja ohjusten käyttö sekä konventionaaliset ilmapommitukset siviilejä vastaan; toteaa, että vähintään 150 000 syyrialaista on kadonnut hallinnon keskitysleirijärjestelmässä ja että kadonneiden olinpaikkaa ei ole ilmoitettu heidän läheisilleen;

C. toteaa, että ulkopuolisilla autoritaarisilla toimijoilla, etenkin Venäjällä, Wagner-ryhmällä, Hizbollahilla ja Iranilla, on ollut maan kannalta tuhoisa rooli vuodesta 2011 lähtien ja että Syyrian hallinto ei hallitse koko maan aluetta eikä pysty säilyttämään asemaansa ilman näiden ulkopuolisten toimijoiden tukea;

D. toteaa, että Turkki toteuttaa säännöllisesti laajamittaisia sotilasoperaatioita Syyrian alueella;

E. toteaa, että Islamilainen valtio -järjestö on syyllistynyt rikoksiin ihmisyyttä vastaan, kuten kansanmurhaan, alueilla, jotka olivat sen väliaikaisessa hallinnassa ennen kansainvälisen liittouman väliintuloa;

F. toteaa, että Euroopan unioni on määrännyt pakotteita, jotka kohdistuvat väestön sortotoimiin suoraan osallistuneiden 289 yksityishenkilön ja 70 yhteisön varoihin;

G. toteaa, että Venäjän jatkuva vastustus Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvostossa on johtanut siihen, että Turkin ja muiden kuin Syyrian hallinnon valvonnassa olevien alueiden välillä on auki ainoastaan yksi rajanylityspaikka, jota kautta kansainvälistä humanitaarista apua voidaan toimittaa;

H. toteaa, että useat alueen maat ovat alkaneet normalisoida suhteitaan Syyrian hallintoon ja että Arabiliitto on ottanut Syyrian takaisin jäsenekseen;

I. toteaa, että Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot ovat johtavia avunantajia, jotka ovat avustaneet konfliktista kärsivää väestöä vuodesta 2011 lähtien 30 miljardilla eurolla; toteaa, että unionin Brysselissä kesäkuussa 2023 järjestetyssä konferenssissa lupaama avustus on 3,8 miljardia euroa yhteensä 5,6 miljardin euron avustussummasta; toteaa, että unioni ja sen jäsenvaltiot antoivat hätäapua Syyriaa 23. helmikuuta 2023 ravistelleen maanjäristyksen jälkeen ja unioni on päättänyt väliaikaisesta humanitaarisiin syihin perustuvasta poikkeuksesta pakotteisiin, jotta apua voidaan toimittaa helpommin uhreille;

J. toteaa, että Syyrian valtion toimet väestönsä perustarpeiden turvaamiseksi ovat täysin riittämättömiä, maan taloudellinen tilanne on äärimmäisen tukala ja Syyria on muuttunut huumevaltioksi;

1. suosittaa neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, että niiden Syyriaa koskevassa politiikassa

Poliittinen prosessi

a) muistutetaan unionin tuesta syyrialaisten demokraattisille pyrkimyksille, jotka ovat jatkuneet huolimatta siitä, että hallinto on kukistanut kaikki rauhanomaiset mielenosoitukset vuodesta 2011 lähtien Iranin ja Venäjän ratkaisevan sotilaallisen ja taloudellisen tuen avulla, jolla pyritään ylläpitämään Assadin klaanin valtaa;

b) korostetaan hallinnon erityistä vastuuta puolen miljoonan siviilin kuolemasta, maan tuhoamisesta, väestön enemmistön pakkomuutosta, 150 000 henkilön kiduttamisesta ja katoamisesta keskitysleirijärjestelmässä, kemiallisten aseiden käytöstä siviilejä vastaan ja rauhanomaisen opposition järjestelmällisestä ja täysimääräisestä tuhoamisesta;

c) vastustetaan kaikkea suhteiden normalisointia Assadin hallinnon kanssa, jos YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman nro 2254 (2015) noudattamisessa ei tapahdu perinpohjaista ja todellista kehitystä ja erityisesti jos poliittisten vankien vapauttaminen ja kadonneiden kohtalosta heidän perheilleen ilmoittaminen eivät edisty ja jos kaikkia hyökkäyksiä ei lopeteta ja humanitaarisen avun esteitä poisteta;

d) korostetaan, että huolimatta tiettyjen arabivaltioiden suvereenista päätöksestä ottaa Syyria takaisin Arabiliiton jäseneksi Syyrian hallinto ei ole antanut merkkiäkään siitä, että se haluaisi torjua Syyriasta lähtöisin olevaa huumekauppaa, joka vaikuttaa koko alueeseen; tuomitaan Assadin suvun ja sen liittolaisten, mukaan lukien Hizbollahin, vaikutus Captagon-huumeen kauppaan, jonka on arvioitu olevan arvoltaan 57 miljardia dollaria; otetaan huomioon, että Bashar Al-Assadin veli johtaa aseistautunutta yksikköä, jonka tehtävänä on helpottaa huumeen tuotantoa;

e) korostetaan, että taloustilanne on seurausta hallinnon harjoittamasta sorrosta, laiminlyönneistä ja lahjonnasta eikä pakotteista, jotka Eurooppa on asettanut sortotoimissa osallisina oleville yksityishenkilöille ja yhteisöille;

f) myönnetään kansainvälisille humanitaarisille järjestöille pikaisesti johdonmukaiset, laajat ja selkeät vapautukset; yhdenmukaistetaan mahdollisimman pitkälle jäsenvaltioiden tulkintoja säädöksestä, joka koskee Syyriaan kohdistuvia rajoittavia

toimenpiteitä, ja sovelletaan humanitaarista apua koskevaa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaa nro 2664 (2022);

g) annetaan tunnustusta as-Suwaydan ja Deraan kylien mielenosoittajille, jotka ovat rohkeasti ja rauhanomaisesti jälleen protestoineet Assadin hallintoa vastaan elokuusta 2023 lähtien;

Turvallisuus

h) pidetään valitettavana, että Syyrian alueella on edelleen satoja iranilaisten ja venäläisten tukikohtia ja puolisotilaallisia joukkoja; ilmaistaan huoli ulkovaltojen harjoittamasta Syyrian taloudellisesta hyväksikäytöstä;

i) tuomitaan Turkin joukkojen hyökkäykset ja Syyrian pohjoisten alueiden miehittäminen; ilmaistaan syvä huoli maan hallintoa vastustavien radikaali-islamististen joukkojen läsnäolosta Idlibin maakunnassa; tuetaan kansainvälisen liittouman pyrkimyksiä Islamilainen valtio -järjestöä vastaan, joka merkittävistä tappioistaan huolimatta on edelleen aktiivinen Syyriassa;

j) korostetaan Syyrian demokraattisten joukkojen (SDF) merkitystä Daeshin vastaisessa taistelussa;

k) kehotetaan jäsenvaltioita kotiuttamaan jihadistien vankileireillä al-Holissa ja Rojissa olevat kansalaisensa ja tuomitsemaan heidät rikoksistaan;

l) tehostetaan pyrkimyksiä torjua Venäjän etenkin arabian kielellä Syyriasta levittämää disinformaatiota;

Rankaisematta jättämisen torjunta

m) korostetaan, että Syyriassa tehtyjen rikosten rankaisematta jättämisen torjunta on Euroopan moraalinen ja poliittinen velvollisuus; ilmaistaan tyytyväisyys ranskalais-saksalaisen yhteisen tutkintaryhmän oikeudellisesta edistyksestä Caesarin raportissa mainittujen 11 000 kidutuksen uhrin ruumiiden tunnistamisessa, Syyrian erottamisesta kansainvälisestä kemiallisten aseiden kieltämistä käsittelevästä järjestöstä ja edistyksestä, jota Saksa, Ranska ja Ruotsi ovat saavuttaneet syyrialaisten rikollisten syytteeseen asettamisessa;

n) pyydetään välittömästi kaikkia jäsenvaltioita vaihtamaan keskenään automaattisesti tietoja sotarikollisista, joiden turvapaikkahakemus on hylätty pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen 1 artiklan F kohdan nojalla;

o) pyydetään oikeus- ja poliisiviranomaisia asettamaan käyttämänsä asiantuntijat ja tulkit myös muiden maiden vastaavien viranomaisten käyttöön ja nimittämään kussakin jäsenvaltiossa rikoksiin ihmisyyttä vastaan erikoistuneen syyttäjän; pyydetään varaamaan eurooppalaisia apurahoja erityisesti syyrialaisille, jotka haluavat saada oikeusalan koulutusta;

p) pyydetään jäsenvaltioita perustamaan eurooppalainen rahasto ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten uhreille Syyriassa ja luomaan oikeudellinen kehys, joka

mahdollistaa Syyrian hallinnon laittomasti takavarikoimien jäädytettyjen varojen siirron uhrien perheille;

q) suhtaudutaan myönteisesti YK:n yleiskokouksen 29. kesäkuuta 2023 hyväksymään päätöslauselmaan, jolla perustetaan laitos tutkimaan Syyrian katoamistapauksia ja jatketaan riippumattoman ja puolueettoman kansainvälisen mekanismin rahoittamista Syyriassa vuodesta 2011 alkaen tehtyjen raaimpien rikosten tutkinnan tukemiseksi;

Humanitaarinen apu ja pakolaiset

r) kehotetaan kansainvälistä yhteisöä Brysselissä vuonna 2024 järjestettävässä konferenssissa lisäämään kiireellisesti humanitaarista apuaan 15,3 miljoonalle syyrialaiselle, jotka ovat päivittäin riippuvaisia avusta; painotetaan puhtaan juomaveden saatavuutta, koulutukseen pääsyä ja pitkäaikaista taloudellista tukea, joka on mukautettu vastaamaan naisten tarpeita; muistutetaan, että unioni on alalla ensisijainen avunantaja; kiitetään Libanonia, Jordaniaa, Turkkia ja Irakia jatkuvista pyrkimyksistä ottaa hankalassa taloustilanteessa vastaan 6 miljoonaa pakolaista;

s) tuomitaan Syyrian hallinnon järjestelmälliset pyrkimykset ottaa haltuunsa kansainvälistä humanitaarista apua ja siirtää sitä puolisotilaallisille joukoille sekä manipuloida vaihtokurssia siten, että valtaosa avusta päätyy hallinnon valvonnassa oleville alueille;

t) tuomitaan jyrkästi se, että Venäjä on käyttänyt lukuisia kertoja veto-oikeuttaan estääkseen avun toimittamisen Syyrian pohjoisosassa asuvalle väestölle; tuomitaan uudestaan se, että Venäjä on pyrkinyt tahraamaan Valkokypärät -joukkojen maineen;

u) muistutetaan, ettei Syyriaa saisi katsoa kokonaan tai osittain turvalliseksi paluumaaksi Syyrian kansalaisille, jotka ovat paenneet Eurooppaan maansa hallinnon tekemiä rikoksia ja ovat vaarassa joutua kidutuksen tai tahdonvastaisen katoamisen kohteiksi, jos he palaavat Syyriaan;

2. pyytää puhemiestä välittämään tämän suosituksen neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle sekä käännättämään ja julkaisemaan sen arabiaksi.